

— v POMURJE —
www.MURAVIDEK.re

HU

Muravidék és annak *gyöngyszemei*

Fedezze fel!

A Muravidék és annak *gyöngyszemei*

Kiadta:	Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost
Borító:	360pano, Tomislav Király, s.p.
Fotók:	Solarič David (MMÖNK – PMSNS)
Szöveg:	Fehér Bea (MMÖNK – PMSNS)
Lektorálás:	Böröcz Nándor
Grafika és rajzok:	Grafop, Peter Orban, s.p.
Nyomda:	ARMA, Arpad Žoldoš, s.p.
Példányszám:	4000

A kiadvány „A magyar nemzeti közösség gazdasági alapjának serkentési programja 2021–2024” támogatásával jelent meg.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KOHEZIJO
IN REGIONALNI RAZVOJ

— vPOMURJE —
www.MURAVIDEK.re

A kiadvány vagy annak bármely részletének bárminemű másolása az alkotók és a kiadó engedélye nélkül tilos!

@muravidek.re

#muravidekre

#vpomurje

✉ muravidekre@gmail.com

🌐 www.muravidek.re

Muravidék
csak önre vár!
Fedezze fel!

Festői táj, az érintetlen természet rejtett zugai, utánozhatatlan szépségei, különféle természeti és kulturális látnivalók... Turistaként ki ne szeretne megismerkedni a kiválasztott úticél különféle értékeivel, adottságaival, majd élményekkel teli visszatérni és folytatni a rohanó mindennapokat?

Kihagyhatatlan célpont a Szlovénia északkeleti részén elterülő Muravidék, amelynek egy részét nemzetiségileg vegyesen lakott területként tartják számon. A kétnyelvű térség a szlovén–magyar határ mentén húzódik Hodostól Pincéig.

A vidéknek erős a turisztikai vonzereje, sokszínű a néphagyománya, számos természeti és kulturális örökséget rejteget, továbbá a térség ínycsiklandó gasztronómiai kínálata, a hazai borok bőséges választéka, a gyógyhatású termálvíz, valamint az aktív turizmus lehetősége, az embereket összekapcsoló, a régi szokásokat és hagyományokat felelevenítő és újak létrehozását ösztönző rendezvények és események világa minden idelátogatónak felejthetetlen élményt tartogat. Igazi gyöngyszemek rejtőznek az öt községet felölelő kétnyelvű területen: Hodos, Šalovci, Moravske Toplice, Dobronak és Lendva községben.

Jelmagyarázat

- Turisztikai-információs központ
- Kerékpárkölcsönző
- Kerékpárút
- Vasút
- Autópálya

- Turisztikai-információs központ
- Kerékpárkölcsönző
- Kerékpárút
- Vasút
- Autópálya

Merre induljak?

Turisztikai-információs központok

Javni zavod za turizem in promocijo Občine Hodoš
Hodos Község Idegenforgalmi és Promóciós Központja
Hodoš 52/Hodos 52.
9205 Hodoš/Hodos

Zavod za turizem, šport in kulturo Šalovci
Šalovci 162
9204 Šalovci

Turistično informativni center Moravske Toplice
Kranjčeva ulica 8
9226 Moravske Toplice

Zavod za okolje in turizem Dobrovnik/Környezeti és Idegenforgalmi Intézet Dobronak
Dobrovnik/Dobronak 297
9223 Dobrovnik/Dobronak

Zavod za turizem in razvoj Lendava Turisztikai és Fejlesztési Központ Lendva
Lendavska cesta 19
Čentiba/Csente
9220 Lendava/Lendva

Kerékpárkölsönzők

Mladinski dom Hodoš Hodosi Ifjúsági Központ
Hodoš 52/Hodos 52.
9205 Hodoš/Hodos

Zavod za turizem, šport in kulturo Šalovci
Šalovci 162
9204 Šalovci

Turistično informativni center Moravske Toplice
Kranjčeva ulica 8
9226 Moravske Toplice

Zavod za okolje in turizem Dobrovnik/Környezeti és Idegenforgalmi Intézet Dobronak
Dobrovnik/Dobronak 297
9223 Dobrovnik/Dobronak

Zavod za turizem in razvoj Lendava Turisztikai és Fejlesztési Központ Lendva
Lendavska cesta 19
Čentiba/Csente
9220 Lendava/Lendva

5 kihagyhatatlan élmény

*Festői táj, számos látnivaló,
az érintetlen természet
rejtett zugai*

Járja be a Muravidéket!
Válogasson a nevezetességek bőséges
kínálatából, élvezze a nyári üde zöld természetet,
télen a hófödte dombokat!

*Fedezze fel a múlt kincseit:
páratlan történelmi
hagyaték*

Legyen részese egy igazi időutazásnak!
Csöppenjen vissza a múltba, látogassa
meg a térség tájházait, amelyek
gazdag helytörténeti és néprajzi
gyűjteményeket őriznek.

Kerekedjen fel egy igazi kalandra – fedezze fel a Muravidéket két keréken

Tekerje körbe a Muravidéket saját vagy bérelt kerékpárral, ismerje meg a dombvidéki, síkságokkal tarkított térséget, járja be a hegyvidék kanyargós útjait, majd töltődjön fel a kerékpárosoknak kialakított pihenőhelyeken!

Muravidék, ahol a népi hagyományok máig is élnek

Fedezze fel a gazdag hagyományokat és a régi szokásokat. Ismerje meg a hímzés, a tollfosztás, a tökmagköpesztés, az aratás, valamint a csuhébaba- és a hímestojás-készítés titkait!

Egyedi muravidéki konyha és zamatos hazai borok

Egy kulináris élményekben gazdag térség, ahol megtalál mindent, ami szem-szájnak ingere. Merüljön bele a Muravidék ízvilágába, kóstolja meg a finomabbnál finomabb ételeket, a zamatos borokat!

Muravidék – tavasztól télig

Csodás tojás, hímes tojás

A terület gazdag néphagyományáról többek között az egyedi, méhviasszal és írókával megrajzolt, piros és fekete színnel megfestett húsvéti tojások árulkodnak. Gyakran még ma is régi motívumokkal díszítik a tojásokat, amelyeknél egyenes, görbe vagy éppen cikcakkos vonalakat, karikákat és úgynevezett „nyuszifüleket” használnak. Dobronakon mind a mai napig példásan őrzik ezt a hagyományt, a batikolt hímes tojás-készítési technikát. Ebből adódóan a faluban minden évben megrendezik a már hagyományos hímes tojás-kiállítást.

Az apró búzaszemtől a lisztig

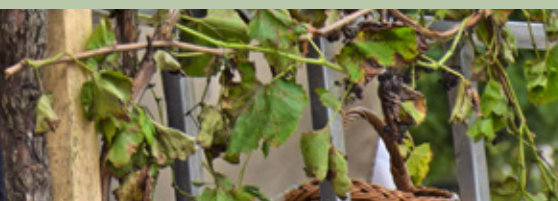
Hajdanán a kézzel végzett aratás számított az egyik legnagyobb paraszti munkának. A munkások a kaszát a vállukra csapva már korán reggel elindultak a búzamezőre. Az egész napot kitöltő munkában a felnőttek mellett részt vettek a gyerekek is, így korán megtanulták, hogy az apró búzaszemekből őrölt liszt az emberek mindennapi étrendjének legfontosabb alapanyaga. A hagyomány megőrzésének és továbbadásának jelentős szerepe van, ezért Domonkosfán évről évre megszervezik az aratási munkák és szokások bemutatását.

„Érik a szőlő, hajlik a vessző”

Egykor a szépen beérett szőlőfürtöknek a betakarítása nagy esemény volt. A férfiak a szüret előtti napokban kimosták a hordókat, előkészítették a puttonyokat, míg a háziasszonyok sütöttek, főztek a nagy napra. Aznap a nők szedték a szőlőt, a férfiak pedig puttonyba gyűjtötték a termést, majd azt a pincéhez vitték, ahol kezdetét vette a darálás, a taposás, a préselés. Lendván minden év szeptemberében megrendezik a Lendvai Szüret néven ismert eseményt, ahol a felvonuláson egyebek mellett nagy hangsúly kerül a szüreti munkák bemutatására is.

Pihe-puha álom

Egykoron valódi téli elfoglaltságnak számított a tollfosztás és a tökmagköpesztés. A dermesztő estéken, amikor összegyűlt a falu apraja-nagyja, a nők tollfosztással, a férfiak tökmagköpesztéssel múltatták az időt. A megfosztott toll dunyhákba és vánkosoakba került, a megköpesztett tökmagból pedig igen ízletes tökmagolaj készült. Néhol még ma is eleven hagyománya van a tollfosztásnak és a tökmagköpesztésnek. Így van ez Szerdahelyen is, ahol újra és újra megszervezik a már hagyományossá vált eseményt.

Tájházak – a hagyományok őrzői

A kapornaki tájház

Kapornak

A kapornaki tájházban a térség egyik legszebb és igen gazdag néprajzi gyűjteménye tekinthető meg. Az udvaron Tündérkert is található, amelyet az őshonos fák megmaradása érdekében hoztak létre.

Domonkosfai Porta

Domonkosfa

Domonkosfán az 1931-ben épült egykori Kalamár-ház ma tájházként működik. Itt egyebek mellett megismerkedhet a gabonafajtákkal, a kenyérsütés fortélyaival, de a cipész- és az asztalosműhely titkaiba is bepillanthat.

Alvarium

Szentlászló

Az Alvarium – azaz kaptár – nevet viselő tájház a méheket, a méhészetet, a méz készítését és felhasználhatóságát, továbbá a méz gasztronómiai, egészségmegőrzési és egyéb felhasználási lehetőségeit mutatja be.

Dobronoki György-ház és a Kézművességek Háza

Dobronak

A Dobronoki György-házban kiállított tárgyak betekintést nyújtanak a település egykori lakosainak életébe, hagyományaiba, míg a Kézművességek Házában természetes alapanyagokból készült termékek tekinthetők meg, de kihagyhatatlanok a csodaszép mézeskalácsok, a batikolt technikával megfestett hímes tojások is.

Völgyifalui tájház

Völgyifalu

Az idillikus környezetben álló tájház elsődleges célja a közösségi célok és a hagyományörző tevékenység szolgálása. Az épület alapvető funkciója a térség néprajzi és helytörténeti értékeinek bemutatása. A földszinten kap helyet a muzeális rész, a pince pedig egyebek mellett a helyi borok bemutatására is lehetőséget biztosít majd.

örténelem testközelből

Szent Márton-templom

Domonkosfán tekinthető meg a Muravidék egyik legkorábbi, román stílusban épített temploma. Különlegességének számít bélietes kapuja: a kétoldalt kidolgozott három oszlop állat- és növényornamentikában olvad egybe.

Matzenauer-romkastély

A 19. század végén épített pártosfalvi Matzenauer-kastély romos küllemével, ebből fakadó titokzatosságával vonzza a turistákat. Az égig érő platánfák alatti padokon el lehet merengeni a múlton, a ház falai között rejtőzö történeteken.

Hetés Barátság Park

A szlovéniai Zsitkóc és a magyarországi Bödeháza között a zöldhatáron található a Hetés Barátság Park, amely az évek alatt közkedvelt kirándulóhellyé vált. A területen a Határtalan Madár emlékmű is helyet kapott, amely a két falu közötti vasfüggöny helyben talált darabjaiból készült.

Lendvai vár

A Lendva város fölé magasodó dombon őrködő várnak igen jelentős szerepe volt a történelem folyamán. Számos veszedelemnek, háborúskodásnak volt kitéve. Ma a Lendvai Galéria-Múzeumnak ad otthont, ahol állandó és ideiglenes kiállítások tekinthetők meg.

A Polgárosodás, Nyomdászat és Ernyőgyártás Múzeuma

A Lendva város polgárosodása, nyomdászata és ernyőgyártása című helytörténeti kiállításnak egy egykori polgári ház ad otthont. A Muravidék egyik legimpozánsabb neobarokk épületének homlokzatát igényesen kidolgozott stukkók díszítik.

Lendvai Zsinagóga

A szabályos négyzet alaprajzú épület a helyi zsidó közösség fontos építészeti műemléke. Egykoron vallási szertartások helyszíne volt, ma az épületben egyebek mellett megtekinthető a lendvai és a muravidéki zsidóságot bemutató állandó kiállítás.

Szentháromság-kápolna

A Lendva-hegyen, a szőlőhegyek fölé magasodó dombon áll a Szentháromság-kápolna, amely a település gazdag történelméről, őseinek hitvallásáról tanúskodik. Belső terében Hadik Mihály természetes úton mumifikálódott holtteste tekinthető meg.

Több, mint kilátás

Hodosi őrtorony

A szlovén-magyar határ közelében áll a körülbelül 15 méter magas, fémszerkezetes őrtorony, amelyen a körbefutó lépcsők a zárt beépítésű kilátószintre vezetnek, ahonnan belátható a Kerka völgye és a távolabbi térség is – a megművelt földek, a gyönyörű erdők, a sokszínű épített örökség.

Kapornaki őrtorony

Kapornakon a téglából épített határmenti őrtorony belső lépcsőit megmászva juthat fel az egykor a katonai megfigyelést szolgáló felső szintre, amely rálátást biztosít a környékbeli rétekre és mezőkre, a közelben zakatoló vonatokra.

A Lendva-hegyi Vinarium-kilátó

Az 53,5 méter magas, kör alakú torony földszinti résszel és további kilenc emelettel emelkedik a magasba. A tetején lévő kilátóteraszról lélegzetelállító a látvány – a szőlőhegyek felett négy országra lehet rálátni: Szlovéniára, Magyarországra, Horvátországra, valamint Ausztriára.

Ógyító kikapcsolódás a természet ölelésében

A mai rohanó világban többször
megfeledkezünk arról, milyen
fontos is a szabadban eltöltött idő.
A természet közelségének pozitív
hatása, a változó évszakok
szépsége lépésről lépésre
körülvesz bennünket...

A kapornaki forrás

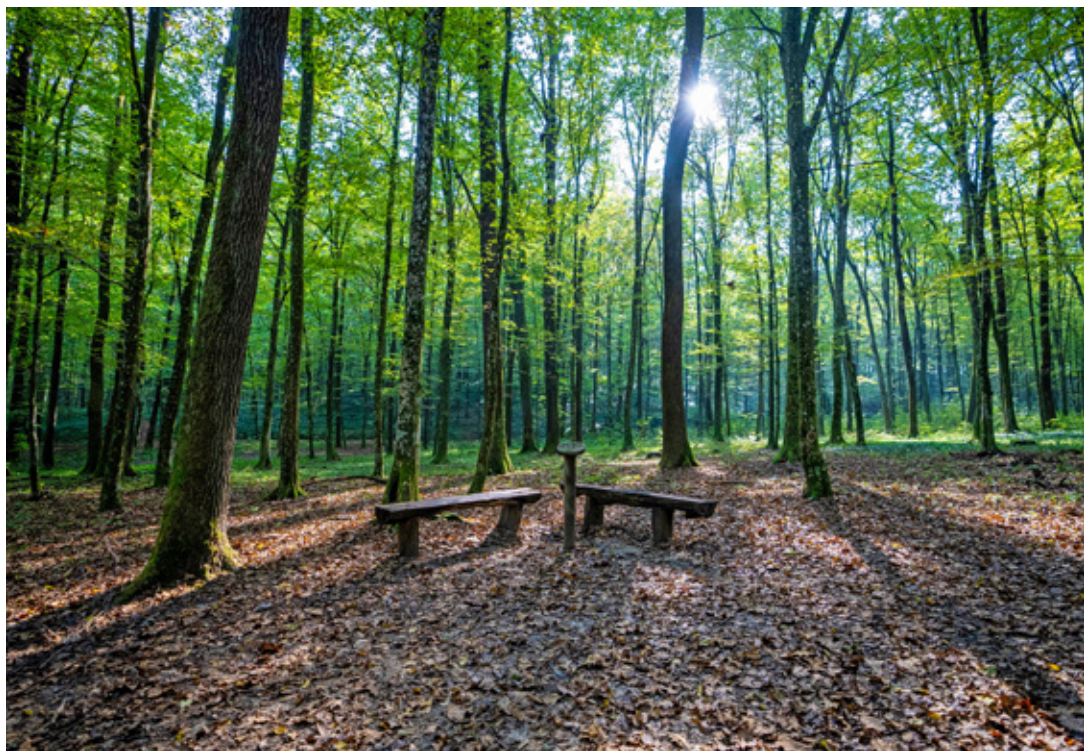
Kapornak településen árnyas fák alatt, egy kis ligetben található a helyiek által csak kapornaki forrásnak nevezett természetes vízfolyás. Az ott élők úgy tartják, ez a víz különösen egészséges, s akik rendszeresen fogyasztották, mind hosszú kort értek meg.

Vid-kúti forrás

A Bakonaki-tó közelében, csak néhány méterre a Szent Vid-kápolnától található a Vid-kúti forrás. A helyiek szerint a forrás vizének gyógyító ereje van, ezért az odalátogatók gyakran az arcukat, szemüket megmosva, szomjukat oltva reménykednek a víz csodatevő erejében.

Energiapontok

Abőkezű természet a Bakonaki-tó környékét energiapontokkal tette még értékesebbé, amelyek nyugtató és feszültségoldó hatásukról ismertek. A megjelölt pontok többszöri ott-tartózkodás során segítenek a különféle betegségek, egészségügyi gondok leküzdésében, játékon keresztül hatnak a testi-lelki közérzetre.

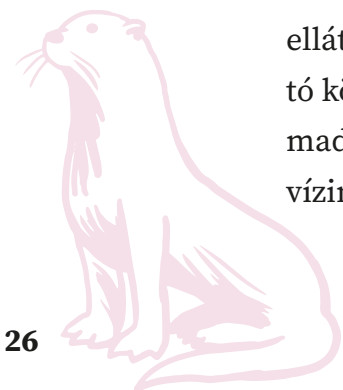

aládi nyaralás – vigyázz, kész, *rajt!*

A Hodosi-tó, a vidrák paradicsoma

Égig érő fák között, virágzó rétek és gazdag mezők ölelésében terül el a Hodosi-tó, amely a horgászok paradicsomaként, fontos vizes élőhelyként vált ismertté. A környékbeli állat- és növényvilágról érdekes információkkal ellátott táblák és kialakított pihenőhelyek teszik még izgalmasabbá a tó körüli sétát. Nem szabad megfeledkezni az erdő mentén felállított madárfigyelő toronyról sem, ahonnan szemügyre vehetők a tónál élő vízimadarak, míg az élesszeműek akár egy-két vidrát is megpillanthatnak.

A kalandokkal teli Bakonaki-tó és környéke

Horgászatra, gombászásra, piknikezésre, sétálásra, kocogásra vagy akár kerékpározásra nyújt remek lehetőséget a lombos fákkal körülvett Bakonaki-tó környéke. A lenyűgöző látnivalók – a tó, a Szent Vid-kápolna, a Vid-kúti forrás és az energiapontok – mellett további remek szórakozási lehetőségek kínálóznak az odalátogatóknak. Az adrenalinkedvelők felmászhathatnak a fák lombjai között kialakított kalandpályára, a legkisebbeket játszótér várja, a hazai portékák és finomságok kedvelői a kihelyezett standoknál válogathatnak, míg a meleg napokon igazán hűsítő élményt nyújthat egy-két gombóc fagylalt.

Játékos zöldterület Lendva város szívében

A Lendva központjában található, organikus szerkezetű, rózsaszínűt öltő városi park a különböző generációk egyéni és közös időtöltését szolgálja. A többfunkciós, két csúszdával, mászókával ellátott játszóelem, a hinták, valamint a körforgó és rugós játékok a legkisebbek feledhetetlen élményszerzését garantálják. Eközben a szülők megpihenhetnek a park árnyékában elhelyezett padokon, majd együtt ellátogathatnak egy finom süteményre, frissítő üdítőre valamelyik közeli kávézóba.

minden, ami szem-szájnak ingere

Muravidéki ételek kincsestára

A **dödölle** egykoron a böjti időszak egyik legnépszerűbb ételének számított. Közkedveltsége mind a mai napig megmaradt, hiszen a burgonyából és lisztből készült ételt máig szívesen készítik – pirított hagymával, tepertővel, vágottzsírral vagy tejföllel kínálják.

A muravidéki táplálkozás leggyakrabban használt olaja a **tökmagolaj**, amely máig a térség gasztronómiájának egyik meghatározó alapanyaga. Napjainkban a hagyományos ételek mellett szívesen gazdagítják vele a krémleveseket, a fagylaltokat és más édességeket is.

A térség közismert étele a **kerek perec**, amelynek régen fontos kenyérhelyettesítő szerepe volt. Egykoron az ünnepi asztal elmaradhatatlan része volt, és az is maradt mind a mai napig.

Lendvát a *bogrács fővárosának* is nevezik, ebből adódóan a legjellegzetesebb étele a **bogrács**,* amelynek fő összetevői közé tartozik a háromfajta hús és a burgonya. Ettől az ízletes ételtől biztos mindenki megnyalja mind a tíz ujját!

A „prekmurska gibanica”, azaz a **százerétű béles** igazi különlegességnek számít a sütemények körében. Kihagyhatatlan a kétféle tésztából és négy különböző tölteléből készült finomság, amely uniós eredetvédelmi oltalom alatt is áll.

Az almás, a káposztás vagy akár a túrós **rétest** egykor a terített asztal elmaradhatatlan ínycsikésként tartották számon. Akkoriban a rétesek tölteléke évszakfüggő volt, hiszen az éppen hozzáférhető alapanyagokból készítették. Közkeletvérsége nem múlt el, hiszen mindmáig nagy előszeretettel sűtik.

Számtalan rejtett kincsre talál, ha ellátogat a Lendva-vidék dimbes-dombos környékére, hiszen a Lendva városa körül elterűlő lankákön nagyon jó minűsűgű szűlű terem. A tűrség tűbb száz éves borászati hagyományokra tekinthet vissza, hiszen természeti adottságainak és éghajlatának köszűnhetően igen alkalmas a szűlűtermesztésre és a bortermelésre. Errűl – a zamatos **borok** mellett – a hangulatos borospincék, borozűk, a tematikához kűtűdű események tanűskűdnak.

Zamatos borok tengerén evezve

5+1 borfajta, amit érdemes megkűstűlni

1. Furmint

2. Chardonnay

3. Olaszrizling

4. Rajnai rizling

5. Tramini

+1 Kékfrankos

Tartalomjegyzék

- 4 A Muravidék csak önre vár! Fedezze fel!
- 7 Merre induljak?
- 8 5 kihagyhatatlan élmény
- 12 Muravidék – tavasztól télig
- 16 Tájházak – a hagyományok őrzői
- 18 Történelem testközelből
- 20 Több, mint kilátás
- 22 Gyógyító kikapcsolódás a természet ölelésében
- 26 Családi nyaralás – vigyázz, kész, rajt!
- 28 Minden, ami szem-szájnak ingere

